

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

T Á J É K O Z T A T Ó

bányajáradék bevallásról, befizetésről

2013. év

Budapest, 2014. április

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása.....	4
I. 1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek.....	4
I. 2. 2013. év után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban.....	6
I. 3. Bányajáradék csökkentés.....	7
II. A 2013. év után keletkezett térítési díj és kieső bányajáradék pótlására fizetendő díj.....	10
II. 1. Térítési díj.....	10
II. 2. Kieső bányajáradék pótlására fizetendő díj.....	10
III. A „Bányajáradék befizetése” bevételi számla 2013. évi alakulása.....	11
III. 1. Bányajáradék befizetés.....	11
III. 2. Térítési díj befizetése.....	14
III. 3. Kiesett bányajáradék pótlása.....	14
III. 4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése.....	16
IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása.....	18

Bevezetés

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Bt.) 3. § (1) bekezdése szerint az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A Bt. 20. § (1) bekezdése előírja, hogy a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg. A bányajáradék fizetési kötelezettség mértékét a Bt., a bányajáradék önbevallási és fizetési gyakoriságát a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) állapítja meg.

A Vhr. ásványi nyersanyagokként eltérő gyakoriságot állapít meg a bányajáradék önbevallására és fizetésére vonatkozóan, kőolaj, földgáz esetében havonta, egyéb ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia esetében negyedévente kell eleget tenni az előírt kötelezettségeknek.

Az önbevallás tartalmát, a bányajáradék számításának módját az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról szóló 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet rögzíti.

I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása

1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek

a) A bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozókról készült nyilvántartásunkban 2013. december 31-én:

- ásványi nyersanyagot
 - bányafelügyeleti engedéllyel kitermelő 726
 - egyéb engedéllyel kitermelő 49
 - geotermikus energiát energetikai célú felhasználó 98
 - összesen: **873**
- vállalkozás szerepelt.

b) A nyilvántartott vállalkozások 2013. december 31-én:

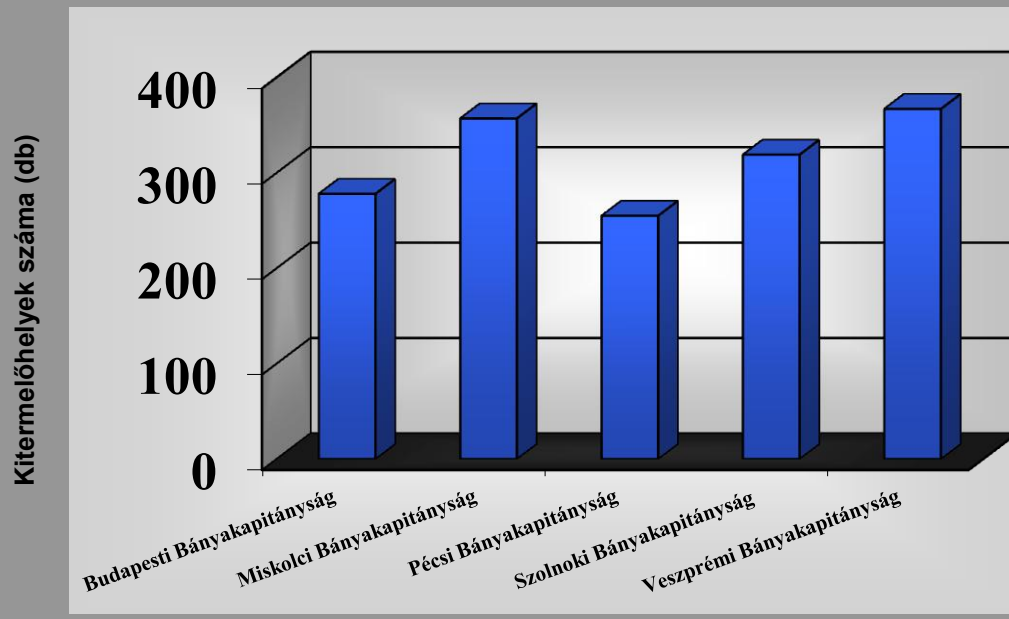
- a szilárd ásványbányászatban bányafelügyeleti engedéllyel 1 316 db kitermelőhellyel
- a szénhidrogén bányászatban (beleértve CO₂) 260 db kitermelőhellyel
- a geotermikus energia energetikai célú hasznosításban 160 db kúttal rendelkeztek.

c) Az ásványi nyersanyag kitermelőhelyek (szilárd és szénhidrogén) a bányakapitányságok között az 1. sz. táblázat szerint oszlottak meg*:

Bányakapitányság megnevezése	Kitermelőhelyek száma (db)
Budapesti Bányakapitányság	278
Miskolci Bányakapitányság	357
Pécsi Bányakapitányság	255
Szolnoki Bányakapitányság	319
Veszprémi Bányakapitányság	367
Összesen	1 576

1. sz. táblázat

Kitermelőhelyek bányakapitányságonként

*Bányakapitányságok illetékességi területei:

- Budapesti Bányakapitányság: Budapest főváros, Pest megye, Komárom-Esztergom megye, Nógrád megye,
- Miskolci Bányakapitányság: Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár Bereg, Hajdú-Bihar megye,
- Pécsi Bányakapitányság: Zala, Somogy, Tolna, Baranya megye,
- Szolnoki Bányakapitányság: Jász-Nagykun Szolnok, Bács-Kiskun, Csongrád, Békés Megye,
- Veszprémi Bányakapitányság: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Vas és Veszprém megye.

Az illetékességi területeket a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII.20.) Korm. rendelet állapítja meg.

2. A 2013. évi termelés után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban

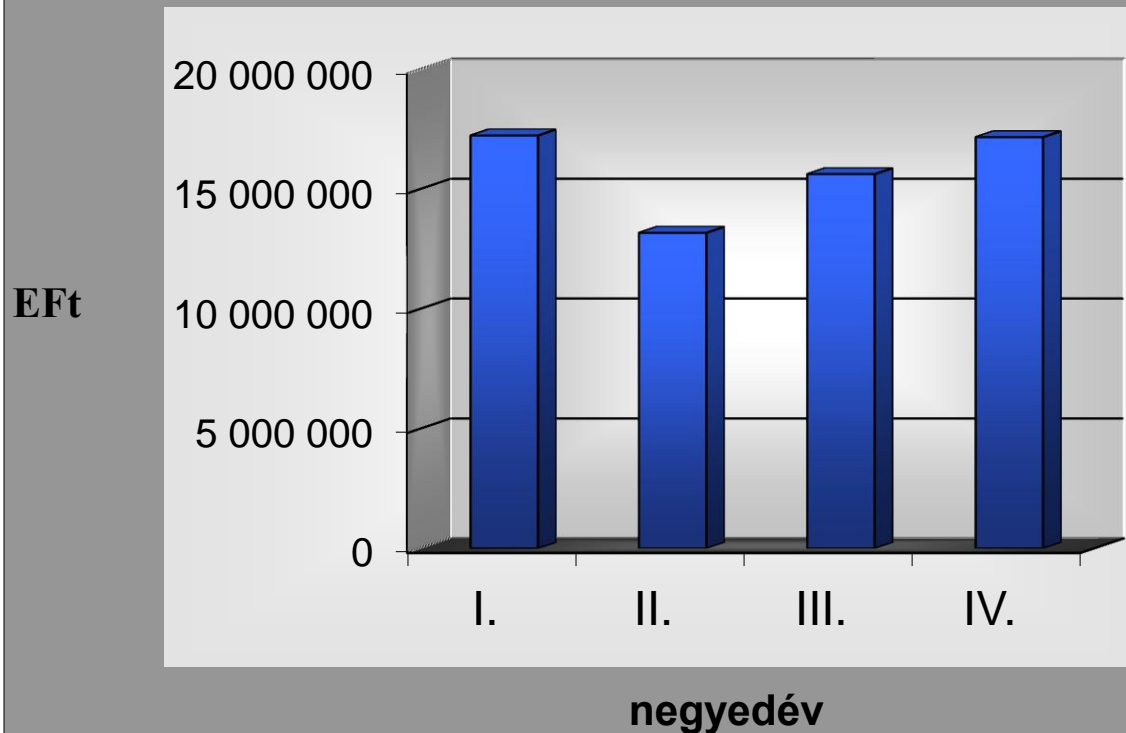
A bevallott bányajáradékot negyedévenkénti tagolásban, nyersanyag fajtánkénti bontásban a 2. sz. táblázat foglalja össze.

Eft

Megnevezés	2013. évi kitermelés után bevallott bányajáradék				
	I.	II.	III.	IV.	Összesen
1	2	3	4	5	6=2+3+4+5
Földgáz	12 772 112	8 706 380	10 229 054	11 332 897	43 040 443
Kőolaj	4 162 474	3 926 348	4 742 070	5 127 739	17 958 631
Szén	5 046	3 772	2 843	1 641	13 302
Lignit	164 826	154 571	200 821	221 002	741 220
Geotermikus energia	19 210	5 532	2 729	19 712	47 183
Széndioxid	12 235	20 325	21 651	13 785	67 996
Ércek	4 048	6 175	3 593	3 295	17 111
Tőzeg, lápföld, lúpimész	1 023	5 305	8 713	5 230	20 271
Agyag	5 020	12 372	14 525	19 064	50 980
Homok, kavics	46 742	200 551	255 163	272 343	774 799
Kövek	40 893	121 627	121 541	131 161	415 222
Egyéb nyersanyagok	1 376	11 073	20 935	14 925	48 309
Összesen	17 235 006	13 174 030	15 623 637	17 162 792	63 195 465

2. sz. táblázat

2013. évre bevallott bányajáradék negyedévenkénti alakulása

3. Bányajáradék csökkentés

a) Bányajáradék mértékének engedélyezett csökkentése vállalkozónként

A bányászati ügyekért felelős miniszter – az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - 2013. évre 2 vállalkozó számára engedélyezte a bányajáradék mértékének csökkentését.

Az engedélyezett bányajáradék csökkentés összegét vállalkozónként részletezve a 3. sz. táblázatban foglaltuk össze:

Eft

Vállalkozó megnevezése	A mérséklés mértéke %	Kiesett bányajáradék Eft
MECSEK-ÖKO Környezetvédelmi Zrt.	100	1 438
MAL Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt.	100	10 492
Összesen		11 930

3. sz. táblázat

b) A 2013. évi kitermelés után keletkezett fizetési kötelezettség nyersanyag fajtánkénti bontásban

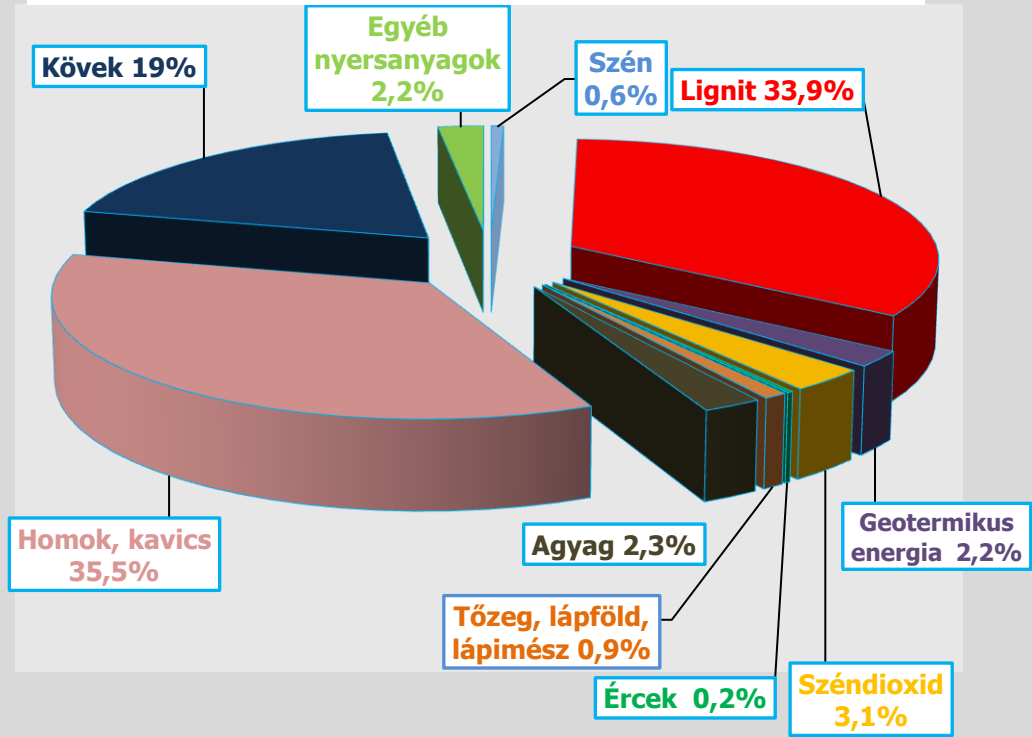
A 4. sz. táblázat nyersanyag fajtánkénti bontásban mutatja be a 2013. évi kitermelés után keletkezett fizetési kötelezettséget a 3. sz. táblázatban részletezett csökkentés után.

Eft

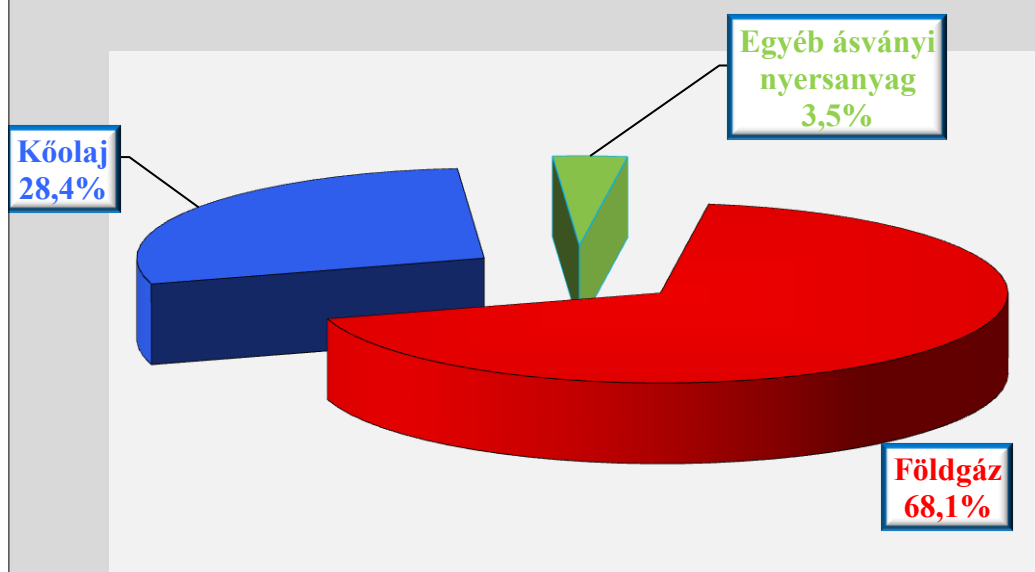
Megnevezés	2013. évi bevallás	Engedélyezett mérséklés	2013. év utáni kötelezettség
1.	2.	3.	4.=2.-3.
Földgáz	43 040 443		43 040 443
Kőolaj	17 958 631		17 958 631
Szén	13 302		13 302
Lignit	741 220		741 220
Geotermikus energia	47 183		47 183
Széndioxid	67 996		67 996
Ércek	17 111	11 925	5 186
Tőzeg, lápföld, lápimész	20 271		20 271
Agyag	50 980	5	50 975
Homok, kavics	774 799		774 799
Kövek	415 222		415 222
Egyéb nyersanyagok	48 309		48 309
Összesen	63 195 465	11 930	63 183 535

4. sz. táblázat

2013. évben keletkezett fizetési kötelezettség megoszlása nyersanyagoként (szénhidrogén nélkül)

2013. évben keletkezett fizetési kötelezettség megoszlása nyersanyagoként

II. A 2013. év után keletkezett térítési díj és kieső bányajáradék pótlására fizetendő díj

1. Térítési díj

A Bt. 26/A. § (4) bekezdése alapján a bányavállalkozó a bányatelek megállapításától számított 5 éven belül köteles a kitermelést megkezdeni. A kitermelés megkezdése legfeljebb egy alkalommal, legfeljebb 5 évvel térítési díj fizetés ellenében meghosszabbítható.

A 2013. év után fizetendő térítés díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként az 5. számú táblázatban található.

Eft

Megnevezés	Fizetendő térítési díj	Fizetett térítési díj	Egyenleg*
1.	2.	3.	4.=3.-2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	450	450	0
Agyag	402	368	-34
Homok, kavics	5 497	5 258	-239
Kövek	3 489	3 472	-17
Földgáz	8 127	8 127	0
Kőolaj	1 457	1 457	0
Összesen	19 422	19 132	-290

5. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet kezdeményezte a bányászati jog törlését.

2. Kieső bányajáradék pótlására fizetendő díj

A Bt. 30. § (2) alapján a bányafelügyelet a szüneteltetésre készült műszaki üzemi tervet jóváhagyó határozatban a kieső bányajáradék pótlására díjfizetési kötelezettséget állapít meg.

A 2013. év után fizetendő díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként a 6. számú táblázatban található.

Megnevezés	Fizetendő díj	Fizetett díj	Egyenleg*
1.	2.	3.	4.=3.-2.
Tőzeg, lápföld, lápímész	143	70	-73
Agyag	1 028	1 028	0
Szenek	574	438	-136
Homok és kavics	9 026	4 984	-4 042
Kövek	2 874	2 711	-163
Kőolaj	4 588	4 588	0
Földgáz	6 552	6 552	0
Összesen	24 785	20 371	-4 414

6. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet eljárást kezdeményezett a tartozás kiegyenlítésének érdekében.

III. A „Bányajáradék befizetése” bevételi számla 2013. évi alakulása

A bányajáradék befizetése bevételi számlára négy típusú befizetést kell teljesíteni. A befizetések típusai:

- bányajáradék,
- térítési díj,
- kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj,
- jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értéke.

1. Bányajáradék befizetés

A "Bányajáradék befizetése" bevételi számlára 2013. évben 63,2 milliárd Ft bányajáradék került befizetésre. Ez az összeg 40,3 milliárd forinttal maradt el a 2012. évitől.

- **Csökkenést előidéző főbb tényezők:**

- a) a Bt. és az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 19/2010. (XII. 3.) NFM rendelet (a továbbiakban: NFM rendelet) módosításának hatására a hatósági áron

értékesített földgáz esetén a bányajáradék meghatározásánál alkalmazandó bányajáradék mérték csökkent a szabad áron forgalmazott földgázhoz képest. 2013. január 1-től a bányajáradék mértéke a hatósági ár csökkentések hatására 12,24 % lett. A legnagyobb mértékű változást ez okozta, 2012. évhez képest 22 milliárd Ft-tal csökkentette a bányajáradék összegét.

- b) az 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet 2012. augusztus 1-jei hatályú módosítása a hatósági áron értékesített földgáz esetében 2337 Ft/GJ-ban maximalizálta a bányajáradék számításnál alkalmazandó fajlagos értéket. A hatósági áron értékesített földgáz 2013. évi átlagos fajlagos értéke 2013-ban 10 %-kal maradt el a 2012. évi fajlagos értéktől.
- c) a kőolaj világpiaci árának csökkenéséből adódóan a kőolaj 2013. évi átlagos fajlagos értéke 4 %-kal csökkent az előző évhez viszonyítva,
- d) az 1998. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkből kitermelt, szabad áron értékesített földgáz GJ-ban számított mennyisége 38 %-kal csökkent 2012. évhez képest,
- e) 2013-ban 40 %-kal csökkent az 1998. január 1. és 2008. január 1. között termelésbe állított mezőkből kitermelt földgáz GJ-ban mért mennyisége,
- f) a 2008. január 1. után termelésbe állított mezőkből kitermelt földgáz GJ-ban kifejezett mennyisége 23 %-kal maradt el a 2012. évi mennyiségtől,
- g) kőolaj esetében a járadék köteles mennyiség 2013-ban 3,29 %-kal maradt el az előző évitől,
- h) a szenek, az ércek, az agyag, és az egyéb kategória járadék köteles mennyisége 2013. évben csökkent,
- i) a bauxit után fizetendő bányajáradék mértékét a miniszter 0 %-ra csökkentette, amelynek következtében az ércek után fizetendő bányajáradék összege jelentősen csökkent,

- **Növekedést előidéző főbb tényezők:**

- a) a Bt. 2013. augusztus 1-től hatályos módosítása alapján a 2008. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkön kitermelt kőolaj és földgáz esetében a bányajáradék mértéke 12%-ról 16 %-ra emelkedett,

- b) a Bt. 2013. augusztus 1-től hatályos módosítása kiterjesztette az un. „tőzsdei felár” alkalmazását a hatósági áron értékesített földgázra is,
- c) a széndioxid és a geotermikus energia járadék köteles mennyisége 2013. évben nőtt,
- d) nőtt a homok és kavics, a lignit, és a tőzeg-lápföld-lápmész kategóriák járadék köteles mennyisége is 2013. évben,
- e) az 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet 2013. április 1-jei hatályú módosítása alapján a geotermikus energia fajlagos értéke 21 %-kal, a szilárdásvány bányászati nyersanyagok fajlagos értéke pedig átlagosan 19 %-kal nőtt,

2013. évben befizetett bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban

E Ft

Megnevezés	2013. évet megelőző évek után befizetett*	2013. év után befizetett**	Összes befizetés
1.	2.	3.	4.=2.+3.
Földgáz	5 416 982	38 088 290	43 505 272
Kőolaj	1 384 410	16 228 977	17 613 387
Szén	5 015	11 602	16 617
Lignit	170 592	520 564	691 156
Geotermikus energia	14 504	25 717	40 221
Széndioxid	3 798	64 333	68 131
Ércek	2 407	13 816	16 223
Tőzeg, lápföld, lápmész	3 179	15 041	18 220
Agyag	10 188	31 907	42 095
Homok, kavics	159 127	483 952	643 080
Kövek	132 440	286 788	419 228
Egyéb nyersanyagok	2 055	33 383	35 439
Összesen	7 304 698	55 804 370	63 109 068

7. sz. táblázat

* A 2013. évet megelőző években kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2013. évben befizetett bányajáradék.

** A 2013. évben kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2013. évben befizetett bányajáradék.

2. Térítési díj befizetése

A 2013. évben befizetett térítési díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 8. számú táblázatban található.

Eft

Megnevezés	2013. évet megelőző évek után befizetett*	2013. év után befizetett**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg	113	337	450
Agyag	87	298	385
Homok, kavics	1 069	3 618	4 687
Kövek	881	2 609	3 490
Kőolaj	0	1 288	1 288
Földgáz	0	7 221	7 221
Összesen	2 150	15 371	17 521

8. sz. táblázat

* A 2013. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2013. évben befizetett térítési díj.

** A 2013. évben keletkezett kötelezettség után 2013. évben befizetett térítési díj.

3. Kiesett bányajáradék pótlására befizetett díj

A 2013. évben a kiesett bányajáradék pótlására befizetett díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 9. számú táblázatban található.

Eft

Megnevezés	2013. évet megelőző évek után befizetett*	2013. év után befizetett**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	36	51	87
Agyag	24	296	320
Szenek	0	208	208
Homok és kavics	428	2 448	2 876
Kő	418	1 866	2 284
Kőolaj	382	4 205	4 588
Földgáz	1 336	6 006	7 342
Összesen	2 624	15 080	17 704

9. sz. táblázat

* A 2013. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2013. évben bányajáradék pótlására befizetett díj.

** A 2013. évben keletkezett kötelezettség után 2013. évben bányajáradék pótlására befizetett díj.

4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése

A Bt. 41. § (1) bekezdése alapján a bányafelügyelet kötelezi a jogosulatlan bányászati tevékenységet folytató jogi vagy természetes személyt a jogosulatlanul kitermelt érték megfizetésére. A befizetett díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 10. számú táblázatban található.

Eft

Megnevezés	2013. évet megelőző évek után befizetett*	2013. év után befizetett**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lúpimész	0	1 344	1 344
Agyag	3	671	674
Szén	0	1	1
Kövek	0	20 519	20 519
Homok, kavics	2 928	26 161	29 089
Összesen	2 931	48 696	51 627

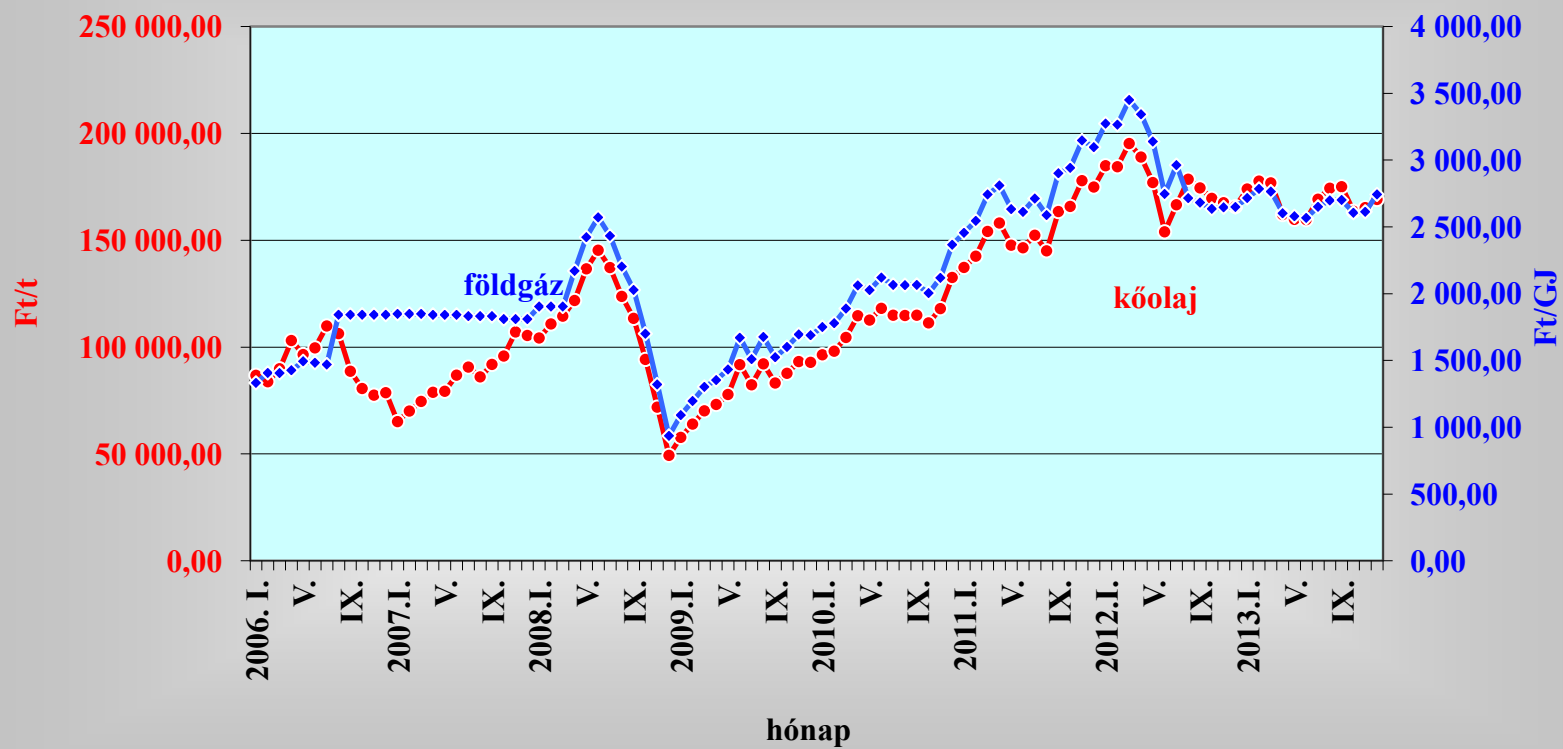
10. sz. táblázat

* A 2013. évet megelőző években jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értéknek 2013. évben történt befizetése.

** A 2013. évben jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értéknek 2013. évben történt befizetése.

A bányajáradék befizetési számlára 2013. évben összesen **63 195 920 Eft** került befizetésre.

Földgáz és kőolaj fajlagos értékének alakulása

IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása

A „Bányajáradék befizetése” bevételi számlára 2004-től az évenként befizetett bányajáradék összege és az összeg alakulását befolyásoló tényezők a 11. sz. táblázatban kerültek összefoglalásra.

Megnevezés	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Bányajáradék számlára befizetés Mft	63 356,2	132 526,6	120 265,2	100 264,5	116 804,5	78 284,0	108 878,1	111 522,1	103 561,3	63 195,9
Energiaár kompenzáció Mft	43 619,4	108 701,5	87 593,9	69 622,6	78 427,6	51 884,20				
Engedélyezett jár. csökkentés Mft	8,5	16,3	2	2,3	26,2	0,05	0,6	43,7	40,6	11,9
Csökkentésben részesülők száma	3	3	2	2	2	2	1	2	2	2
Bevallásra kötelezettek száma	904	865	875	868	879	880	873	862	868	873
Kitermelőhelyek száma (szénhidrogén nélkül)	1 493	1 445	1496	1 507	1 564	1 439	1 412	1 372	1 346	1 316

11. sz. táblázat

Bányajáradék számlára történt összes befizetés

EFt

